

Αντισώματα στην Παραπληροφόρηση:

Μαθητές και Δημοσιογράφοι Εκπαιδεύονται Εκπαιδευοντας

Νέοι Τοπικοί γνωμηγέτες: αντισώματα στην παραπληροφόρηση

Στο έργο σχεδιάζουμε, αναπτύσσουμε και εφαρμόζουμε πιλοτικά σε σχολεία ένα πρότυπο βιωματικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τα Μέσα ενάντια στην παραπληροφόρηση. Κύριος μαθησιακός στόχος του προγράμματος είναι η μεταγνωστική δεξιότητα της κριτικής αντιμετώπισης των πληροφοριών που διαδίδονται στα ψηφιακά μέσα. Αξιοποιούμε ως παραδειγματικό θεματικό αντικείμενο την κλιματική αλλαγή γύρω από την οποία κυκλοφορούν πολλές πληροφορίες και παραπληροφορίες και για την οποία υπάρχει γνήσιο ενδιαφέρον αλλά και πραγματικές διαφωνίες και κατηγορίες εκατέρωθεν όπως και σοβαρά και δύσκολα διλήμματα. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα σχεδιάζεται και εφαρμόζεται από τους ίδιους τους συμμετέχοντες μαθητές, μέλη της Επιτροπής [Νεολαίας CyberSafety](#), σε συνεργασία και καθοδήγηση από δημοσιογράφους, εκπαιδευτικούς και υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.

Η παραπληροφόρηση διατρέχει τα κοινωνικά δίκτυα με τρόπο μαθηματικά όμοιο με αυτόν που μια επιδημία διατρέχει μια ανθρώπινη κοινωνία. Μεταξύ των οργανωμένων κέντρων παραπληροφόρησης και των εκατομμυρίων τελικών θυμάτων τους, αυτοί που μπορούν να ανασχέσουν την παραπληροφόρηση είναι οι **local opinion leaders**, γνωμηγέτες-κρίσιμοι κόμβοι στη διάδοση και κυρίως στην αποδοχή της πληροφορίας (κι επομένως και της παραπληροφόρησης). Ο 'έμβολιασμός' τους με δεξιότητες και στάσεις κριτικής αντιμετώπισης είναι κρίσιμος.

Μια πρότυπη συνεργασία με τους νέους στην ηγεσία

Οι μαθητές γυμνασίου και λυκείου, έφηβοι 12-18, είναι το κρίσιμο και ελπιδοφόρο κοινό-στόχος αυτής της πρότασης. Το πρόβλημα της παραπληροφόρησης είναι μακροπρόθεσμο. Στοχεύοντας στους νέους το αντιμετωπίζουμε όχι μόνο στο παρόν αλλά και στο μέλλον. Στην *Ομάδα Νέων του έργου CyberSafety (CSYP)* συμμετέχουν περί τους 60 εφήβους οι οποίοι, διαλεγμένοι με ποικίλα κριτήρια από διάφορους φορείς είναι τοπικοί γνωμηγέτες. Η ομάδα που συμμετέχει στο έργο "Αντισώματα στην Παραπληροφόρηση" με την υποστήριξη να σχεδιάσουν, αναπτύξουν και εφαρμόσουν ένα πρότυπο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (course) για τους εαυτούς τους και τους συμμαθητές του. Η Ομάδα Νέων πλαισιώνονται από εκπαιδευτικούς με εξειδικευμένη εμπειρία σε θέματα Διαδικτύου και παραπληροφόρησης, από νέους δημοσιογράφους που ταυτόχρονα παρακολουθούν σχετικές μεταπτυχιακές σπουδές, από καθηγητές του Ανοικτού Πανεπιστημίου ειδικούς στην ανάπτυξη τέτοιων μαθημάτων.

Εκπαίδευση για τα Μέσα: από τους νέους για τους νέους

Στη σχολική εκπαίδευση κυριαρχεί η μάθηση-απομνημόνευση και η αποδοχή της αυθεντίας βιβλίου και δασκάλου. Στην αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης κυριαρχεί η κριτική σκέψη, επομένως η ζητούμενη παιδεία για τα μέσα απαιτεί αλλαγή στάσης. Γι' αυτό το έργο θα στηρίξει την Ομάδα Νέων για να σχεδιάσουν και να αναπτύξουν οι ίδιοι εκπαιδευτικό πρόγραμμα κατάλληλο για τους εαυτούς τους και τους συμμαθητές τους που θα το νοιώσουν δικό τους.

Αυτοεκπαίδευση

Η ΟΝ καθορίζει, σε συνεργασία με τους υπόλοιπους φορείς, το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού προγράμματος και θα το εφαρμόσει καταρχάς μέσα στο πλαίσιο της ίδιας της ομάδας του έργου βάσει των αρχών της αυτό-εκπαίδευσης, πράγμα που θα ενισχύσει στην πράξη την κριτική αντιμετώπιση των συμμετεχόντων.

Εκπαιδευτικές δραστηριότητες

Η συλλογή και επιλογή κατάλληλου πληροφοριακού υλικού είναι σχετικά εύκολη, ιδίως επειδή στηρίζεται στους ανθρώπους και το υλικό του συνεδρίου [Combating Misinformation Through Media Literacy](#). Όμως η ενημέρωση είναι ανεπαρκής τρόπος διδασκαλίας για τους εφήβους, ιδίως όταν στόχος είναι αλλαγή στάσης και μεταγνωστικές δεξιότητες. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στηρίζεται σε βιωματικές μαθησιακές δραστηριότητες που αναπτύσσονται, κατάλληλες για εφήβους διαφορετικών ηλικιών. Η σχεδίαση τέτοιων δραστηριοτήτων θα είναι και αντικείμενο συνέχισης του προγράμματος και μετά τη χρηματοδότηση.

Μαθαίνω διδάσκοντας

Η καλλιέργεια μεταγνωστικών και άλλων οριζόντιων δεξιοτήτων στα μέλη του CSYP τα οποία έχουν κύριο ρόλο κόμβων ανάσχεσης της παραπληροφόρησης στην Κυπριακή κοινωνία, θα επιτευχθεί και με τη μέθοδο learning by teaching, αφού οι μαθητές αυτοί θα αναλάβουν τη διεξαγωγή των εργαστηρίων στα σχολεία τους (και σε άλλα γειτονικά).

Blended μέσω διαδικτύου

Αναπτύσσονται δραστηριότητες (παιχνίδι ρόλων κ.α.) οι οποίες να μπορούν να ξεκινήσουν από τα εργαστήρια στα σχολεία και να συνεχιστούν διαδικτυακά.

Υλικό

Το αποτέλεσμα του έργου ως προς το εκπαιδευτικό υλικό θα διατίθεται ελεύθερα (creative commons) σε πλατφόρμα Moodle του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Κλιματική αλλαγή: θέμα που προσφέρεται

Παρότι το έργο δεν αφορά μία μόνο συγκεκριμένη περιοχή παραπληροφόρησης αλλά τη δεξιότητα αντιμετώπισης της οποιασδήποτε παραπληροφόρησης, αποτελεσματικότερο για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα είναι η ύπαρξη συγκεκριμένης θεματικής εστίασης. Η Κλιματική Αλλαγή, θέμα για το οποίο μεταξύ άλλων έχει υπάρξει [πρόσφατη πρωτοβουλία της Κυπριακής κυβέρνησης](#), στην οποία συμμετέχει εκ των φορέων της πρότασης το [Ινστιτούτο Κύπρου](#), προσφέρεται διότι είναι ζωντανό καυτό θέμα των μέσων, ενδιαφέρει

τους νέους, και κυκλοφορεί για αυτό πολλή πληροφορία καθώς και παραπληροφόρηση η οποία δεν είναι πάντοτε σαφής, δηλαδή η προσπάθεια αναγνώρισης της παραπληροφόρησης θα είναι γνήσια.

Μινιατούρες της ημερίδας, εργαλείο για τα σχολεία

Στο συνέδριο του Ιουνίου έγιναν εξαιρετικά ενδιαφέρουσες παρουσιάσεις, διάλογος και εργαστήρια αλλά η συμμετοχή σχολείων ήταν ελάχιστη. Το έργο θα αναπτύξει μια δίωρη μινιατούρα των υλικών της ημερίδας η οποία σε συνδυασμό με τις βιωματικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες θα αξιοποιηθεί σε σχολεία και στη διάρκεια του έργου και αργότερα.

[Σελίδα Facebook του έργου](#)

Εταίροι

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου (Συντονιστής Έργου)

The Cyprus Institute

Advanced Media Institute

Παγκύπρια Σχολή Γονέων

CyberSafety Youth Panel

Χρηματοδότηση

